

Конкурсъ за най-хубавъ разказъ и стихотворени

Признателностъ

Една признателностъ във мене блика
къмъ тебъ земя — бучава родна пръстъ —
Въ прегръдките ти днитъ — бждни и велики
на мъжитъ човѣшки ще побиятъ кръстъ.

И не, че жилавъ ти си ме родила
и съ твоя спеченъ залъкъ ме кърми!
Нали затуй заложихъ
сеѣжитъ си сили,
сърдцето си
и младитъ гърди.

И не, че нѣкакво неземно щастие
измукваме отъ черната ти грѣдь!
О, не! Ти често като разгнѣвена мащеха
поднасяше ни ужаси и смъртъ.

.....

Опиха ни дълбокиятъ гърмежи
на твоята тежка, разжарена грѣдь!
Закърми ни съсъ смѣлитъ копнежи
за по-достойна и човѣшка смъртъ!

Кали ни въ земетръси и мятехи
приучи ни на смѣлостъ и борба.
Съ напуканитъ угари
и голитъ могили
е свързанъ нашия животъ
и нашата сждба.

Затуй така дълбоко те обикнахме
срѣдь грѣсъка
на тия черни дни,
и тая жажда въ наши блика
къмъ тебъ земя
и твойтъ равнини.

КРУМЪ ЖЕТВАРОВЪ

ИНСТИТУТЪ ЗА
ЛИТЕРАТУРА

ПОДЪ НАЖЕЖЕНИЯ ВРЪШНИКЪ

(Репортажъ)

Никола Филчевъ

Дунавъ е изопналь сребристия
си грѣбъ подъ нажежения връш-
никъ на слънцето.

Дунавъ, исполинска артерия, от-
далъ снагата си за дружба и добро-
творство между народитъ. Величе-
ствена рѣка...

По необятнитъ му, ту огледално
лъскави, ту лудо пѣнливи води, кръ-
стосватъ параходитъ. Нѣкои отъ тѣхъ
пренасятъ публика на приказно кра-
сивитъ си палуби, а други съ мощ-
нитъ си сърдца лудо туптятъ и вла-
чатъ претоварени шлепове. На дѣс-
ния брѣгъ е кацнало пристанището.
На него Западна Европа е стовари-
ла много купища желѣзо, вършачки,
трактори, валяци... а родната земя
е откъснала отъ гърдитъ си лъсна-
литъ се като бронзъ жито и царе-
вица.

Пристанището служи за въ-
зелъ между индустриалнитъ маг-
нати на Европа и страната на хай-
душките гори, страната на единъ не-
измѣрно много изстрадалъ, но без-
мѣрно жилавъ и героиченъ народъ.

Отъ шлепа, по дългия желѣзень

мостъ до вагонитъ се точи върволи-
ца отъ хамали, пригърбени, съ изто-
чени напредъ вратове и издути отъ
напрежение очи.

Жълти, голѣми самари сѣ ги
стиснали здраво, като клещи за
плещитъ и ги натискатъ силно, сил-
но да ги сравнятъ съ земята.

А по-нататкъ други, омазано
дебело вѣже, впрегнати въ дълга
верига влачатъ огромни машини.

Мишцитъ имъ пращатъ и се кж-
сатъ отъ напрежение.

— Не бутай, тегли — подканя нѣ-
кой и се разнася проточено: о-о-о-
рупъ, о-о-о-рупъ...

По лицата имъ прибѣгватъ струи
потъ.

Разнищенитъ имъ, овиснали като
парцали фанелки, се клатятъ равно-
мѣрно около набразденитъ имъ,
изопнати силни рѣце.

Нѣкои отъ тѣхъ сѣ и голи.

А надъ всички хамалбашията.

Хамалитъ го гледатъ и въ очитъ
имъ прозира презрение.

— Страхъ го е — казватъ — да
не би утре нѣкой да го замѣсти, и

надъ него самъ... да викатъ така.
Тежко е свое куче да те лае.

— Чуващъ ли Милане, по-бързо
— крещи той къмъ идващия отъ мо-
ста бай Миланъ.

На гърба на бай Миланъ е огром-
на бала и той съ широко разкраче-
ни крака едва се мѣсти — живъ
танкъ.

Очитъ му като че ли напиратъ
да изхвъркнатъ на вѣнъ. На нѣгово-
то трудолюбие всички се очудватъ,
съ изключение на хамалбашията.
Тукъ е и дѣдо Наумъ. Високъ, малко
пригърбенъ, съ черни голѣми му-
стаци старецъ. Цѣлъ животъ хама-
линъ.

Тукъ е и Денчо. Билъ е ученикъ
въ гимназията. И Смукача е тукъ.
Рѣдко изтрезнява.

— О-о-о-рупъ, о-о-о-рупъ и се
занизватъ единъ следъ другъ.

Тракания на желѣза, подвижна-
ния, глъчка.

Трѣскавъ трудъ и напрежение.

Трудова армия, по чийто грѣбъ
протича Западъ за родната страна,
и изтичатъ по него облѣнитъ съ
обиленъ потъ родни плодове.